

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME
FOREIGN
IN LANGUAGES

Frank Papesch 9-7-6

NO. 152

CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, AUGUST 5, 1946

SLOVENIAN MORNING
NEWSPAPER

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

V POLNI KOMIZEM. — Begunec mi je dalje slikal razmere takole: Vse odnose med oblastniki in ljudstvom ureja komunistična stranka. Samo ta govor v imenu "ljudstva." Ta stranka pripravlja v vseh stvarih uvedbo popolnega komunizma. Trenutno še ni mogla vsega izpeljati, toda za vsako stvar imajo svoj načrt, kako bodo vse pretvorili, da odgovarja konceptu čiste komunistične države. Zasebna lastnina se počasi uničuje in kar je še ostaja, je pod tako kontrolo, da ni nihče v resnicu gospodar nad svojimi stvarmi.

MITINGI.—Da ljudi pripravijo na komunizem, se vrše ne-prestano sestanki, mitingi. Ljudje hodijo na sestanke, ker morajo. Na vseh teh mitingih: uličnih, kvartnih, masovnih, se govori samo o politiki v komunističnem smislu. Na vsakem mitingu se govorijo sovjetski politiki, hvalijo Rusijo in Stalina, slavo pojeto Titovi modrosti in govore o sreči, da smo sedaj "svobodni." Zraven pa se ne

Dalje na 2. strani

Skoro vsi vladni uslužbenci so dobili večjo plačo

Kakih 5,000,000 je dobito od 10 do 50% večjo plačo

Washington. — Skoro vsak, ki dela za Strica Sama, je dobil zvišano plačo razen predsednika Trumana in njegovih glavnih pomočnikov. Tako je odločil kongres, predno je šel na počitnice.

Zvišano plačo je dobito do 5,000,000 vladnih uslužbencev in sicer vse od 10 do 50%, nekatere več, drugi manj. Ta zvišana plača bo prizadela vladno blagajno ali davkopalčevalce za \$1,700,000,000 na leto.

Kongres je zvišal plačo sebi, armadi od prostaka do generala, poštним uslužbencem, federalnim sodnikom, poslanikom in uslužbencem v državnem oddelku za tujezemsko zadave.

Tudi za kabinetne uradnike, je bila priporočana višja plača in sicer od \$15,000 na \$19,000 na leto. Toda kongres jim ni hotel dati priboljška.

Poslaniki in ambasadorji niso dobili povisane plače že od leta 1855. Takrat je bila določena letna plača \$10,000 za poslanika in \$17,500 za ambasadorje. Zdaj bodo dobivali prvi \$15,000, drugi \$25,000.

Kongresniki niso dobili zvišane plače že od leta 1925. Do zdaj so dobivali po \$10,000 na leto, zdaj bodo imeli po \$15,000. Od tega je pa določenih \$2,500 za "stroške," torej ta vsota ni davku podvržena.

Nevarnost za obuvalno industrijo

New York. — Narodna zveza izdelovalcev obuvalne industrije nehati z obratom, če OPA ne bo zvišala ceno za kože. Tako pa strojarne ne morejo dobiti kož, tovarne čevljev pa usna ne. Ako ne pride pomoci takoj, bo produkcija obuvala padla v avgustu za 90%.

SPOMNITE SE SLOVENSKIH BEGUNCEV S KAKIM DAROM!

Nižje cene mesu so napovedane v nekaj mesecih

To pa le v slučaju, če se vlada ne bo vmes vtaknila z OPA

Predsednik Narodne zvezne mesarjev je na predvečer 61. konvencije te zveze preročeval, da se bodo znižale cene mesu v prihodnjih par mesecih na najnižjo stopnjo zadnjih 4 let, ako se ne bo vtaknila vmes vlada s svojo kontrolo.

K temu bosta pomagala dva faktorja, je reklo predsednik Adam Guth. Eden bo ta, da bodo lednice polne mesa, drugi bo pa ta, da bodo gospodinje same skrbele za nižje cene tem, da ne bodo hotele kupovati, če bodo cene previsoke.

Na konvenciji, ki se prične danes v hotelu Statler bo 5,000 delegatov.

"Cene mesu že zdaj niso iz linije," je reklo Guth. "Boljše meso je res nekaj dražje, toda te vrste meso zastopa samo kakih 15 odstotkov vsega mesnega pridelka. Navadnega mesa je pa dovolj in to po zmernih cenah. Kar dviga cene boljše mesu je pa dejstvo, da danes gospodinje kupujejo boljše vrste mesa. Mesa za juho se na primer, malo proda, ker hoče vsaka gospodinja imeti steak. To pa radi tege, ker može dobro služijo. Kadar pa ne bo povpraševanja po steakah, bo tudi cena istim padla."

Kongres je odšel na dolge počitnice domov

Washington. — Kongres, ki je služil pod dvema predsednoma, je odšel zdaj na dolge počitnice. V osmih letih bodo najdaljše počitnice za naše zastopnike na kapitolu. Prihodnji ali 80. kongres se bo postal šele v januarju. V novembetu bomu pa videli, če se ameriški volivci strinjajo z sedanjim vodstvom vlade, to je z demokrati, ali pa bodo poslali v prihodnji kongres republikansko večino.

Ravnokar zaključeno zasedanje kongresa ima rekord, da je nasprotoval v glavnem večini domaćim priporočilom Trumanove administracije, da se je pa v glavnem strinjal z sedanjo inozemsko politiko. Mnogo sedanjih kongresnikov se bo v januarju zopet vrnilo na kapitol, toda mnogo bo tudi novih obrazov po jesenskih volitvah.

PILOT IN ŽENA UBITA VČERAJ Z LETALOM

Akron, O. — Bivši armadni pilot Harley Bardy, star 29 let, in njegova žena Katarina sta se z letalom smrtno ponešrečila včeraj pri vasici Tallmadge bližu Akrona. Žena je bila na mestu ubita, ko je letalo treščilo na zemljo, mož je pa umrl dve uri potem za poškodbami.

Bardy je bil na letališču včedan in jemal prijatelje na zraven vožnjo. Ob 5 popoldne je vzel še svojo ženo in 10 minut zatem je treščilo letalo na zemljo. Letalo je bilo njegova last.

Kruh, moka in močnati izdelki so podraženi

Washington. — Od sobote naprej morajo ameriške gospodinje plačevati en cent več za povprečen hleb kruha. Istočasno je bila zvišana cena moki, makaronom, rezancem in večini močnatih izdelkov.

To zvišanje je odobrila OPA v petek, ki je izjavila, da je bila prisiljena to storiti, da se zagotovi pritok moke v pekarni. Te cene bodo pa v veljavni samo toliko časa, da odbor za kontrolo cen določi, če bo moka pa 21. avgusta še pod vladno kontrolo ali ne.

Hlebi kruha, do 2 funte težki, bodo 1 cent dražji, od 2 do 3 funtov težki 2 centa, od 3 do 4 funte težki 3 centa.

Kampanjski stan bo v Hanna poslopu

John E. Lokar, osebnik tajnik guvernerja Lauscheta, je došpel v Cleveland, da bo odpril glavni stan za Lauschetovo kampanjo v Hanna poslopu. Mr. Lokar bo tukaj načelnik tajnika guvernerjeve volivne kampanje.

Truman je letel domov, da bo volil

Washington. — Predsednik Truman se je podal v svojem letalu domov v Independence, Mo., kjer bo v tork glasoval pri primarnih volitvah.

AMERIŠKA DOMOVINA ZBIRKA PRISPEVKOV ZA BEGUNCE

CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, AUGUST 5, 1946

Mali narodi so izgubili že pri prvem glasovanju

Ameriški državni tajnik James F. Byrnes, ki vodi ameriško delegacijo na mirovni konferenci v Parizu. Byrnes je sicer dober sodnik, toda zelo slab diplom.

BIVŠI JOLIETČAN UBIT TUKAJ V AVTNI NESRECI

V soboto večer je bil ubit na cestnem krizišču v Westlake pri Clevelandu Vincent P. Erdely, star okrog 53 let, bivši Jolietčan. Vozil se je v avtu z Stefanom Veres, iz 1780 W. 24 St., pri katerem je stanoval.

Ranjen je bil tudi Veres in pa neki Brown, ki je vozil drug avto, s katerim je treščil v Vresov avto. Ranjeni so bili odpeljani v sv. Janeza bolnišnico v Cleveland.

Dohodki dežele se večajo, toda proračuna ne morejo balancirati

Washington. — Kongres, ki je služil pod dvema predsednoma, je odšel zdaj na dolge počitnice. V osmih letih bodo najdaljše počitnice za naše zastopnike na kapitolu. Prihodnji ali 80. kongres se bo postal šele v januarju. V novembetu bomu pa videli, če se ameriški volivci strinjajo z sedanjim vodstvom vlade, to je z demokrati, ali pa bodo poslali v prihodnji kongres republikansko večino.

Ravnokar zaključeno zasedanje kongresa ima rekord, da je nasprotoval v glavnem večini domaćim priporočilom Trumanove administracije, da se je pa v glavnem strinjal z sedanjo inozemsko politiko. Mnogo sedanjih kongresnikov se bo v januarju zopet vrnilo na kapitol, toda mnogo bo tudi novih obrazov po jesenskih volitvah.

Ravnokar zaključeno zasedanje kongresa ima rekord, da je nasprotoval v glavnem večini domaćim priporočilom Trumanove administracije, da se je pa v glavnem strinjal z sedanjo inozemsko politiko. Mnogo sedanjih kongresnikov se bo v januarju zopet vrnilo na kapitol, toda mnogo bo tudi novih obrazov po jesenskih volitvah.

Predsednik je povedal, da je ukazal raznim vladnim agencijam skrčiti izdatke za \$2,200,000,000, pri čemer bo najbolj prizadeta armada, ki mora zmanjšati izdatke za \$1,650,000,000. Toda izdatki armade bodo kljub temu znašali \$18,500,000,000.

V svojem poročilu je Mr. Truman poudarjal, da je absolutno proti temu, da bi se zmanjšali davki, dokler ne bo minila nevarnost inflacije ter je napovedal preostanek v vladni blagajni za leto 1948.

Aha, sodnika je pa le dobro slišal

Chicago. — Jack Jeffries, star 24 let, se je zagovarjal pred sodnikom na obtožbo neke ženske, da jo je v kinu nadlegoval. Jack je reklo, da slabo sliši in zato tudi ni vedel, če ženska ne mara njegova garniturnosti. Toda ko je sodnik izrekel: "Petdeset dollarjev in stroške," je pa Jackie dobro slišal.

Velikih 5 je zmagalo pri vprašanju, kdo bo predsednik na mirovni konferenci; predsednik bo vedno eden izmed velikih petih.

Pariz. — Mali narodi so pokazali, da ne držijo skupaj in tako so izgubili prvi boj na mirovni konferenci. Velikih pet je namreč predlagalo, naj bi bil predsednik mirovne konference vedno samo eden izmed petih: Zed. države, Rusije, Anglije, Francije in Kitajske. Ti bi se vrstili dan za dan, vsak dan drug. Mali narodi so pa zahtevali, naj bo odprta nominacija kateremu koli iz 21 narodov.

Sovjetski komisar je očital malim narodom, da hoče ovreči odločitev ministrov štirih velesil. Odgovorila sta mu holandski in avstralski delegat, ki sta očitala Molotovu, da hoče spremeniti konferenco v nadaljnjo kavčasto štampilko.

Za "velike" so glasovali: Zed. države, Bela Rusija, Kanada, Kitajska, Francija, Norveška, Poljska, Anglija, Češka, Rusija, Ukrajina in Jugoslavija.

Za "male" pa so glasovali: Avstralija, Belgija, Grška, Indija, Nova Zelandija, Nizozemska in Južna Afrika; Etijošija pa ni glasovala. Tako je bilo 12 glasov proti 8 za "velikih pet."

Ameriški državni tajnik Byrnes in ruski komisar Molotov sta se sprigli na vprašanju, če so predlogi velikih štirih, kar je odločitev velikih štirih, da postane Trst mednaroden, vendar je pa mnenja, je reklo, da bi moral spadati Trst k Jugoslaviji.

Angleška delegacija je mnenja, da bo konferenca sprejela vse zaključke velikih štirih, kar se tiče mirovnih pogodb z bivšimi sovražniki. Izrazil je tudi upanje, da se na konferenci ne bo odprlo vprašanje Trsta in da bo konferenca sprejela predlogi velikih štirih, kar je odločitev velikih štirih, ali "sugestije."

Byrnes je čital iz zapisnika zbravovanja ministrov, da je reklo Molotovu v sedmih slučajih, da smatra predložen spored za konferenco samo za "sugestijo."

Byrnes je tudi reklo, da on ne smatra zadeve glede predsednika konference posebno važnim in da je edino važno to kako bo konferenca glasovala v tej ali oni zadevi.

Molotov je pa reklo, da bo svetovno mnenje razburjeno in zmesano, če bi hoteli malo načrtovali vrednosti velikih štirih.

Ko je Molotov izgovoril "svetovno mnenje," se je Mr. Byrnes pomenljivo našel. Odgovoril mu je avstralski minister Evatt, ki je izjavil: "Mi ne bomo prišli nikamor, kadar bodo podane take izjave (kot jo je dal Molotov) vselej, kadar hoče kdo samu namigniti, da ne soglaša z velikimi štirimi. Mali narodi nimajo name, da napraviti razdora med velikimi štirimi, ampak samo poskušajo obdržati samostojnost te konference."

Belgijski delegat Paul Henri Spaak je napadel velike štirije, ker so popolnoma prevzeli male narode, ko so pripravljali mirovne pogodbe in da zdaj vprašujejo male narode, naj jim dajo sugestije potem, ko so jim vselej skoro vsako priliko do izražanja.

Grška delegacija je prinesla pred konferenco zahtevo po albanskem in bolgarskem ozemlju ter obenem izjavila, da bo zahtevala vojno odškodnino od Italije in vseh drugih, ki so invadirali grško ozemlje.

"Velesile so se zbrale," je govoril Spaak, "ter pripravile mirovne pogodbe, ne da bi se o tem posvetovale z nami, malimi narodi. Vrh tega nam hočejo diktirati, kako bomo glasovali na konferenci, kar pomeni, da ne moremo ničesar storiti.

Razne drobne novice iz Clevelandia in te okolice

Na obisk v Kanado—

Mr. in Mrs. Yerak iz 18812 Cnickasaw Ave., sta se odpeljala v Montreal, Kanada. Pravljata namreč 26-letnico srečega zakonskega življenja. Obe materi, otroci in prijatelji jima želijo srečno potovanje in mnogo zabave.

Tet je—

Planinc Maks, glediški igralec, rojen v Trbovljah, nazadnje bivajoč v Mariboru, bi rad zvedel za naslov svoje tete Mary Gregorich ali pa njenih otrok: Justina, Karolina, Alberta in Adolfa. Nekdaj so živelii v Uniontown, Pa. Pišejo mu naj na naslov: Sgt. Planinc Maks, Y-1459, "x" Special Reception Camp, APO S-592, C. M. F.

Sorodnico je—

Slavka Žvab bi rada zvedela za naslov svoje tete Francke Žvab (to je bilo njen dekleško ime), rojena v Lescah pri Bledu. Piše ji naj na naslov: Slavka Žvab, UNRRA DP Centre, Peggez, B 13/2, Lienz

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. HENDERSON 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko po leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti po leta \$4.50.
Za Ameriko četr leta \$25.00; za Cleveland in Kanado po pošti četr leta \$27.50.
Za Cleveland in okolico po raznolikih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00.

četr leta \$2.50.

Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$25.00 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$27.50 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months,
\$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 152 Mon., Aug. 5, 1946

Razmišljaj o kolaboraciji

"New York Times" prinaša 24. julija daljši dopis o terorizmu Titove vlade proti katoliški Cerkvi in duhovščini. Dops trdi, da je bilo ubitih, odkar Tito vlada, najmanj 230 duhovnikov. Poroča dalje o ropu cerkvenega premoženja in o uničenju katoliških šol in zavodov. Pri peganjanju Cerkve hodi Tito — tako trdi dopis — tesno po stopnjah Adolfa Hitlerja. Posebej omenja dopisnik, da ne trpi Titovina katoliškega časopisa. S tremi udarci hoče vlada stresti katoliško Cerkev: oporati duhovščino sredstev za vzdrževanje, uničiti katoliške inštitucije, in preprečiti vsako socialno delavnost Cerkve. V šoli se učitelji bore proti veri in uče katoliške otroke protivarske pesmi, katerih ena se glasi: "Nosim kapo titovko in se bojujem proti Bogu na oltarjih, proti duhovnikom in menihom."

V tem značilnem dopisu list poroča, česa dolže režimovci duhovščino in iz kakšnih vzrokov so bili tako številni pripadniki tega stanu pobiti. Pravi, da so bili obdolženi, da so "reakcionarji," da so "nasprotniki režima" in da so "sodelovali s fašisti." Da so katoliški duhovniki nasprotniki komunističnega režima, je zelo razumljivo. Komunizem in krščanstvo sta si ob zamislji, kako urediti človeško družbo nasprotoma kot ogenj in voda. Na to, da imenujejo komunisti in njihovi sopotniki katoličane "reakcionarje" smo navajeni tudi v Ameriki. Daje nam pa dopis povod, da se pomudimo pri očitku, češ da so duhovniki "sodelovali s fašisti."

Pri tem si moramo biti najprej na jasnem, da na svetu nista samo fašizem in komunizem kakor bi to rada vtepla v glavo komunistična propaganda. Katoličani so bili vedno proti fašizmu in komunizmu, ker so za tako ureditev države, da ostane človeška svoboda nedotaknjena in da ne postane državljan samo slepa mravlja v velikem termitskem mravljišču fašistične ali komunistične države. Poleg fašizma in komunizma je še pravilna uredba družbe v resnični demokraciji. Če je tedaj kdo proti komunizmu, iz tega še ne sledi za mislečega človeka, da je dočiniti za fašizmom. Tako so tudi slovenski katoličani nasprotovali (in vedno bodo) komunizmu, zato pa še ni nobeden prijatelj fašizma.

Ne pozabimo dalje, da je fašizem in v njim nacizem obsojen od Cerkve. Kako naj bi bil torej duhovnik za fašizem, če drži resnično s svojo Cerkvio? Tisti, ki očita duhovščini fašizem, ali ne ve kaj je fašizem, ali pa ne pozna naukov katoličanstva. Mogoče je še tretje, da je pač nepošten obrekovalec.

Slovenija je bila zasedena štiri leta od Italijanov odnosno Nemcev. Tudi v tej dobi fašistične ali nacistične okupacije je ljudstvo moralno živeti. Živeti je moral kmet, obrtnik, trgovec, delavec v tovarni in rudniku. Četudi je kmet sovražil nemškega nacista, vendar radi tega ni mogel vreči pluga v Savo in vse popustiti in iti v gozdove. Od česa naj bi v tem času živel on, njegova družina in vsi, ki jedo plodove zemlje in kmetovega truda? Okupator bi bil samo vesel, če bi kmet napravil samomor in če bi slovenski narod sam sebe izstradal. S tem pa, da je oral in sejal, žel in spravljal v žitnico, je tudi delal z okupatorjem, ki je tudi živel od truda njegovih rok. Kdo more radi tega slovenskega kmeta po pameti obsoditi?

Ali naj je dalje trgovec zaprl svojo trgovino radi tega, ker je bil Italijan v deželi? Kako bi sicer narod dobil potrebno blago? Ali naj je obrtnik kar zaprl svojo delavnico in nehal s svojim delom, da se ustavi vse gospodarsko življenje? In isto velja o raznih tovarnah in rudnikih. Če bi delavec pustil delo, ne bi zaslужil za življenje, če bi podjetnik zaprl tovarno, bi pognal delavstvo v stradanje. Gospodarsko življe je pač trpel pod okupatorjem, bilo je od njega odvisno, toda ustaviti ga bi pomenilo narodni samomor v veselje sovražnega okupatorja. Če pa ne izvrši takega narodnega samomora, pa mora na neki način sodelovati z okupatorjem, ki ima oblast v rokah.

Tako sodelovanje najdete povsed. Nemci so danes okupirani, niso pa tako neumni, da bi se zato odpovedali življenju in sodelujejo radi ali neradi z okupatorji — zavezni. Naš narod v starem kraju ječi pod nasilnim komunističnim režimom, pa ga prenaša, kakor pač more, ker bi upor pomenil samomor. In če vzamete partizane same, so ti delali isto. Jože Vidmar, predsednik OF je več kot leto dni prejmal plačko kot dramaturg ljubljanskega gledališča, prejemal to od okupatorja — Laha. Zdi se, da so to razumljive stvari. Naj dodamo, da je tako sodelovanje utemeljeno tudi po mednarodnem pravu, ki govori o razmerju začasno okupiranih do okupatorja. Toda komunistična propaganda je naenkrat tako sodelovanje proglašila za kaznivo kolaboracijo s sovražnikom in na tej podlagi režim v Titovini sedaj uničuje svoje nasprotnike. Če hočejo najti tako sodelovanje, ga bodo seveda našli prav povsed in vsakega človeka ob taki obdolžitvi lahko spravijo s sveta. Tudi duhovščina, kateri se očita kolaboracije, je morala ostati na svojem mestu in storiti, kar je pač bilo mogoče.

V vseh okupiranih državah so razpravljali o kolaboraciji s sovražnikom. Povsed so iskali resničnih izdajalcev, ki so delali v korist okupatorja. Toda drugod so postavili

načelo, da je krivična in napačna le tista kolaboracija, ki je združena s kakim zločinom, z namenom koristiti sovražniku. Take kolaboracije so tudi drugod obsojali. V Titovi Jugoslaviji pa se ne vpraša po zločinskem dejanju, ampak le po osebi, ki se je hoče režim iznebiti. Zato se šteje kot zločin, če je bil kdo proti komunistom, ki so zaenkrat zmagali. In če je bil kdo proti komunistom, so ga kar v naprej dolžili, da je bil za fašiste.

Ali ni vsa Francija preživljajala 4 leta nemške armade? Ali ni Češka izdelovala večinoma vse orožje za Hitlerja? Pa kdo danes zmerja Francoze in Čehe s kolaboristi, izdajalci?

Ali je res kaj zločinskega biti proti komunizmu? Ali je res kaj napačnega postaviti se v bran komunističnemu ubijavcu in roparju? Ali je tako obramba že kako sodelovanje z okupatorjem v njegovo korist? Dokler bo človek po naravnem pravu imel pravico, da brani svoje življenje in svojo posest, toliko časa ne more nihče po pameti obsoditi samoobrambe naših ljudi v starem kraju.

Za pametnega človeka je čisto jasno, da še ni nikak zločin, če je kdo proti tistem, ki ima slučajno moč. Ropar ima tudi moč, zato pa še nima prav in odpor proti njemu še ni zločin. Komunist je danes v Jugoslaviji tisti, ki ima moč, toda iz te moči še ne sledi nobena pravica. Zlasti pa si moramo biti na jasnom, da noben odpor proti komunistični revoluciji še ni bil proti narodu in domovini. Če je bil kdo prepričan, da je komunizem nesreča, je skušal svoj narod obvarovati te nesreče. Delal je v korist svojega ljudstva in ne v njegovo škodo. Tako je bilo stanje na Slovenskem. Večina naroda je vedela, da mu grozi komunistična revolucija z diktaturom ljudi kot so Tito, Kardelj, ljudi, ki jim je v dosegu svojih namenov vsako najgrše sredstvo dobro. Proti temu so se borili in teh ljudi so se branili.

Tako je s tistim "sodelovanjem s fašisti," ki ga Titova vlada in vsa komunistična propaganda očita slovenskim katoličanom in slovenski duhovščini kot omenja citirani dopis v "Times-u". Tako je "sodeloval" v resnicni ves narod, ki ni maral komunizma in ki ni hotel napraviti samomora. Komunistični režim se samo hoče iznebiti svojih nasprotnikov, zato proglaša nasprotovanje komunizmu za zločin.

Ljudstvo v starem kraju je danes izročeno na milost in nemilost samovolji in krutosti tiranov. Ti brezobzirno uničujejo vsakega, ki jim nasprotuje. Morda je ena najgrših potez Titovih partizanov, da v svoji hudoboji svojim žrtvam hočejo z lažmi vzeti poleg premoženja in življenja tudi — dobro ime. V ta namen po svoje zlorabljo besedo kolaboracija. Dolgo je zločinski Titov režim varal svet s svojimi lažmi, sedaj večina spregleduje. Nekaj pa bo seveda ostalo zakrnjenec, ki ne bodo hoteli nikoli videti resnice o Jugoslaviji, ker so našli v Titu svojega malika, pa se boje, da bi se jim razbil.

Odpri srce, odpri roke...

Ali bi hoteli bralci te kolone včasih tudi nekoliko STUDIRATI? Tukaj imata za spremembo nekaj takega, kar se ne bo samo z očmi preleteti in se tu pa tam malo posmemati — ako hočete imeti kaj od tega branja, morate STUDIRATI.

Malo niže spodaj je natisnjeni 19 členov kot poskus bodočega "International Bill of Rights." Morebiti bi mi lahko dejali: bodoče "Mednarodne Listine Človeških Pravic."

Če jih prečitate, boste videli, da za nas Amerikance ti členi niso nič kaj posebno novi. Če pa skušate med branjem misliti na primer na "Titovo" Jugoslavijo, boste takoj videli, da se tam nič ne ravnajo po takih načelih.

* * *

Zavoljo tega, ker se še marsikje po svetu ne ravnajo po takih načelih so začeli ljudje z glavo in srečem misliti na to, kako bi se ameriški "Bill of Rights" razširil na vse svet...

In ob takih mislih se je pred kratkim rodilo teh 19 členov, ki naj bi jih vsakdo premisli in se kaj svojega dostavil, ako se mu ne zdijo dobrni, kakoršni so v sedanji obliki. Morda se bo našel tudi med bralci te kolone kdo, ki bo ob tem branju — misli, oziroma STUDIRAL.

Pa je treba še malo več povedati, kako je the 19 členov nastalo.

* * *

Pri organizaciji Združenih Narodov (UN) so sklenili, da bodo ustanovili posebno stalno komisijo, ki se bo pečala z vprašanjem "človečanskih pravic in svoboščin." Za sedaj je komisija še za poskušno se stavljenja. Predsednica te začasne komisije je Mrs. Eleanor Roosevelt. Pod njenim vodstvom je imela tekom aprila in maja ta komisija 18 sej. Najvažnejši zaključek teh sej je bil, da je komisija sklenila pozvati UN, naj v prvi vrsti se stavi in proglaši za ves svet javno "Mednarodno Listino Človeških Pravic."

Zdaj čitajte in STUDIRATE!

* * *

Pri septembrovem splošnem zborovanju Združenih Narodov je pričakovati, da bo komisija za "človečanske pravice in svoboščine" za stalno imenovana.

* * *

Ko je bilo enkrat znano, da je tista komisija sklenila pozvati Združene Norade, naj proglašajo za ves svet veljavno "Mednarodno Listino Človeških Pravic," je nastalo vprašanje, kako naj se sestavi besedilo tistih listine. Razni odbori ljudi, ki se za to reč zanimajo, so začeli sedeti skupaj in za poskušno tako listino sestavljati.

Eden takih odborov je tudi znani "Common Council of American Unity," ki ima med drugimi na svojem odboru tudi guvernerja Lauscheta. Ta "Common Council" je sestavil spodaj objavljena člene, ki naj bi sestavljeni bodočo "Mednarodno Listino Človeških Pravic."

Ti členi, ki si jih lahko tu ogledate in jih PREŠTUDIRATE, torej še ne pomenijo končno besedilo, ampak je samo PREDLOG.

* * *

Ce vas pri tej reči nič drugega ne zanima, naj vas zanimata tole:

PRVIČ: Kako vse drugače bi bilo danes življenje v JUGOSLAVIJI, ako bi se tam ravnali po načelih, ki so izraženi v tem predlogu . . .

DRUGIČ: Kako je to, da niti Amerikancem zdijo ZA NAS ta načela kar samo po sebi razumljiva, dočim mnogi med nimi proslavljajo "TITOVO JUGOSLAVIJO," ki se danes na vsa tako načela — pozvižga . . .

Zdrobne vesti iz SLOVENIJE

pouka, življenja po veri in bogastva.

CLEN III. Vsak človek ima pravico do svobode lastnega mišljenja, kakor tudi, da se pouči o mišljenju drugih; sredstva za tak pouk se mu ne smejo zabranjevati.

CLEN IV. Vsak človek ima pravico, da svobodno izrazi svoje mišljenje v govoru, v tisku, potom radia, v pismu in s posločno umetnosti.

CLEN V. Vsak človek ima pravico, da se svobodno shaja z drugimi za doseg raznih ciljev: političnih, gospodarskih, poklicnih, vzgojnih, delavskih, družbenih, kulturnih znanstvenih in verskih.

CLEN VI. Vsak človek ima pravico da skupno z drugimi svobodno ustanavlja društva političnega, gospodarskega, poklicnega, vzgojnega, delavskoga, družbenega, kulturnega, znanstvenega in verskega značaja.

CLEN VII. Vsak človek ima pravico, da svobodno vlagajo pritožbe, bodisi sam ali skupno z drugimi.

CLEN VIII. Vsak človek ima pravico, da svobodno uporablja privilejje, ki mu jih daje njegovo državljanstvo, kakor je določeno v ustavnih predpisih njegove dežele; pri tem ne sme biti nihče zapostavljen.

CLEN IX. Vsak človek ima pravico, da si svobodno upravlja privilejje, ki mu jih daje njegovo državljanstvo, kakor je določeno v ustavnih predpisih njegove dežele; pri tem ne sme biti nihče zapostavljen.

CLEN X. Vsak človek ima pravico, da se svobodno upravlja politični odpeljavi, zaporu, obsodbi in kazni, razen na podlagi zakona, ki je v veljavi ob času, ko je kdo zagrešil postavni prestopek; prav tako se vsak človek lahko svobodno upravlja večjim kaznimi nego jo je zakon določil takrat, ko je doličen zagrešil prestopek.

CLEN XI. Vsak človek ima pravico, da se svobodno upravlja neutemeljene preiskave in zapleme; to velja za njegovo osebo, hišo, stanovanje in lastino; izjema je, kadar prestopek v razmerah, ki odgovarja njegovemu dostoju in vrednosti kot človeškega bitja.

CLEN XII. Vsak človek ima pravico, da se brez nepotrebnega izobraževanja sodniško zapostavlja in zaopre v razpoliku za odpočitek; pri tem se ne sme nihče zapostavljati in nikomur se ne sme dati prednost.

CLEN XV. Vsak človek ima pravico, da zahteva od zakona zase varstvo, zoper vsako nezgodljivo zapostavljanje, to se pravijo, da se velja za občne postave v njegovem slučaju tolmačiti drugega kot za koga druga, kar se tice njegove osebe ali premoženja.

CLEN XVI. Vsaka država ima dolžnost, da po svojih ustavnih določilih ustvari učinkovite ure, ki bodo zagotovili izvrševanje pravic in svoboščin, ki so izražene v teh izjavah.

CLEN XVII. Vsaka država ima dolžnost, da po zakonu in v resnicni zabrani vsakemu človeku, ki je pod njeno jurisdikcijo.

Višarska polena

SPISAL NARTE VELIKONJA

"Ko je obtoženec dvignil roko k dolgo v naprej premisljenemu zločajanju, je splašena kobilna oznanila zločin. Zločin je, hoteč zabrisati sled, hitel skriti čevlje. Hitel je domov. Videč, da ga je opazila botra, je obdolžil pred možmi zločina kobilno. Nemo žival. Toda ne žival ga je izdal!"

Mrzlo, svinčeno so padale njegove besede v dvorano. Privzginal je polo papirja v roki in dvignil glas.

"Toda pravica in resnica, ti sveti božji hčerki, sta hoteli še več dokazov. Stavljeno je bilo vprašanje obtožencu, zakaj ni lovil kobile, če jo je videl. Da, zakaj je ni lovil? Zato, ker se je iztrgala pred njim, je odgovor. Žival se boji zločinca!"

"Pram je mrtev!" je vzdihnil sam pri sebi Tine, "in kobilna ne more govoriti!"

"Toda povzemimo vso stvar od začetka. Rajni Kosmač in Mohor sta govorila o nevesti. Da je hotel nivoj Kosmač, ste slišali. Matijec je za to željal ravnkega vedel. Pri hiši je mlada vdova po bratu. Matijec jo je snubil! Prepozno! Toda ko sta se sprla zaradi Klančarja in je Matijec posodil denar, da ga vrne, jezen, pravi priča, takrat še ni bilo prepozno. Takrat je Matijec še upal na vodo in grunt. In po delu tega grunta je segala nesrečna žrtva. Takrat se je spočela prva mržnja. Slišali ste opis obtoženčevega značaja in vidite ga sami, kako se obnaša. Miren, redkobeseden, sam zase! Potuhnen, zakrknjen značaj, pravijo ljudje. Značaj, ki sam zase grize svojo misel. Najbolj nevaren značaj! Ali je kdaj popaval? Nikoli! Ali je kdaj plesal? Nikoli!"

"Tistikrat, ko je potem nesel mojo ženo čez zid!" se je zgenil sam pri sebi Klančar. "Tistikrat, tistikrat, ko je prenašal mojo ženo čez zid! Saj jo je le za šalo in izzvali so ga," se je pogovarjal.

"Tak značaj se maščuje, pa ne pove vroka. Tak značaj ničesar ne pozablja!"

"O, usmiljeni Bog!" je zastopal Klančar. "Ona moja žena je bila njegovo prvo dekle! In on je hinavec, potuhnenec, srakoper, farizej, ki ničesar ne pozabi!"

"Potem, ko je mislil, da ima grunt že v pesti, saj tak človek ni zmožen ljubiti —"

"Moj Bog!" je jeknil Klančar. "Pa sedi, kakor da se njege ne tiče!"

Matijec je res sedel skoraj brezbržno na klopi in poslušal govor kot v daljavi. Kakor da govore o drugem, njemu neznanem človeku.

"— potem ko je že mislil, da ima grunt, izda rajni Kosmač Franci vodvi v preprično tisto brantijo z njivo. In vsi upi pada v vodo. Grunt pada v vodo in Matijec Mohor je spet nič pri hiši."

Državni pravnik se je oddehnil.

Franca je lezla vase. V podzavesti ji je oživelja v spominu njena nekdanja sodnika ter segala kruto v njeno zaupanje in vero v Matijčevu nedolžnost. Stresla jo je mrzlična misel od čudne groze, uprla je pogled v vdani Matijčev obraz, strmela v govornika kakor otrok, ki posluša grozno povest o strahu, ki lovi deco, pa ima zavest, da znaj ne velja, ker je molil.

"Nedolžen je!" se je utrdila v mislih. "Nedolžen pride v smrt. Tako me je gledal, ko sem mu povedala, da ne morem biti njegova žena! Kot otrok vdano brez sovraštva in jeze! In tega ne vidijo! Tega otroka ne vidijo!"

"Ali veste, kaj je to? Na očetovem domu biti nič! Še manj kot hlapac! In hlapac je postal gospodar. Slišali ste, da je vidoval klub temu snubil. Prepozno, pravi priča, vdova sama, prepozna — in mu je to povedala. Da je bilo prepozno, je povzročil Kosmač in je zaradi tega Matijec odlašal snubitev. Ali se ni tistikrat porodila prva misel na humor? Misel na maščevanje je dobila nov sunek. Po poroki se je vozil nazaj z železnico. Naravnost domov, Ne, čakal je družbo pri znamenju. Pred vodom je bil plašljiv konj, ki se je prav na tistem mestu že splašil. To so povedale priče pod prizego. Ali so kaj pijani? — je vpravšlata natakarico na Brezjah. Moral bi bil že sam vedeti, da niso trezni, saj so že po poti tja pili žganje. — Ali so kaj pijani? To se pravi: Pijani so se prevrnili, če splašim konje. In čakal je, čakal nevesto, hlapca-gospodarja in Matevža Kosmača! Ali je imel kdaj lepo priliko, da udari po vseh? Da vse ugnobi?"

Kljub sopari je mrzel dih plaval nad dvorano. Občinstvo je lovilo besede z odprtimi ustji in se ni niti genilo. Govornik je spet prenehel ter uprl svoj živi pogled v porotnike. Toda Tinetu se je zdelo, da gleda vanj, da išče v njegovo dušo. V neprijetni zaledi je pogled proti porotnikom in tudi ti niso gledali v govornika, temveč vanj. "Strahovna gledam!" je pomisli ter se premeknil na klopi.

"Slišali ste, kako se mu je ponesrečilo. Ali naj pokaže, da se mu je? Ne, stregel ji je! Z dobroto je hotel zakriti svoje zločinsko dejanje!"

"Z dobroto!" je evilih v srcu Klančarju.

"Zaradi te dobre trpi!" se je oglasilo v Tinetu. "Kaj ti je storil, da ga pehaš v smrt? Dva. Franceta in Matijca. Stopi naprej in povej!" Tineta je tresla vročina, toda pred očimi mu je lebdel spačeni grozni obraz gališkega kmeta, ki je korakal po zraku, in ta grozni, prestrašni občutek ga je tiščal na klop, kakor da je izsvinca. "Mlad sem še in samo trpel in služil in garal sem dolej. Za osto besedo garal."

"In potem je priselo tisto izročilno pismo. In Franca je govorila tisto njivo za večne maše," je nadaljeval državni pravnik. "Branil se je grunta, pravijo priče. Brani. Na videt! Tista njiva je šla za večne maše! Če ne bi bilo Kosmača, bi ne bila šla."

Franca je onemogoč pritrdila z glavo.

"Sami vidite, da ne bi bila šla. In obtoženec na to njivo vozi tisti usodni dan gnoj. Na to njivo, ki ni njegova, temveč zapisana bratovi duši. Če ne bi bilo Kosmača, bi bil brat brez večnih maš! In tisti Kosmač orje v kotlini, v globoki kotlini. Ali ni prilika, da ga udari konj? In ga je udarila kobilna."

Pretresimo, kaj pravi obtoženec? Da je zagledal kobilce polje, da je mislil, da je udarila kobilna, da je privezel svojega konja ter tekkel gledat, ka je. To more trditi prav zanč pisatelj in pa človek, ki je to naprej premisli. Pokažite mi kmeta, celo novega gospodarja, ki bi pustil, da mu zdivja konj po na pol zrelem žitu, in ki bo mislil, da je konj koga udaril. Pokažite mi ga, ki bi mu sploh prišlo na misel, da mora svojega prizvezati. (Dalje prihodnjic).

Kupujte Victory bonde!

Liga Katoliških Slovencev v Ameriki

Zgled društva sv. Jeronima št. 153 KSKJ

To društvo stoluje v *Strabane, Penn.* Njegov blagajnik, Joseph Sedmak Jr., nam poroča, da je društvo sklenilo podpirati enega slovenskega bogoslovca v Praglia, Italija, tako dolgo, da bo postal novomašnik in prisel do svoje službe v vinogradu Gospodovem. V ta namen je za prič obrok društvo poslalo na Ligo \$50. Zares, ja lep sklep. Društvo se zahvaljuje in obenem iskreno čestitamo.

O tem sklepku takoj poročamo v Praglia in naravnost, naj nazaj z železnico. Naravnost domov, Ne, čakal je družbo pri znamenju. Pred vodom je bil plašljiv konj, ki se je prav na tistem mestu že splašil. To so povedale priče pod prizego. Ali so kaj pijani? — je vpravšlata natakarico na Brezjah. Moral bi bil že sam vedeti, da niso trezni, saj so že po poti tja pili žganje. — Ali so kaj pijani? To se pravi: Pijani so se prevrnili, če splašim konje. In čakal je, čakal nevesto, hlapca-gospodarja in Matevža Kosmača! Ali je imel kdaj lepo priliko, da udari po vseh? Da vse ugnobi?"

Zapisal sem, da je to *zgled*. Tukaj dodam, da je to *jako lep zgled*. Dopisnik omenjene društva, brat John Pelhan, je pa zapisal v Glasilu, da je eden od *posnemanja vrednih sklepov* tega društva.

Katero društvo se bo torej zglasilo in *posnelo zgled* društva sv. Jeronima? Pa res! Zaradi naj bi si samo društvo sv. Jeronima nakopalo na svoje ramo tako lepih zaslug? Ali nimamo še celo vrsto drugih društev, ki bi smelo veljati o njih: "Klobuk dol pred njimi!" To je — oglasite se!

Resolucija

sprejeta na letnem zborovanju Lige v Clevelandu

"Liga Slovenskih Katoličkih Amerikanov z zadovoljstvom jemlje na znanje, da se je v Ameriki ustanovilo UDRUŽENJE AMERIŠKIH ORGANIZACIJ PROTIV KOMUNIZMU."

Liga jemlje na znanje, da so se v tem UDRUŽENJU sporazumele mnoge ameriške organizacije, ki jih sestavlajo Amerikanici, potomci narodov srednje in vzhodne Evrope, za skupno delo proti komunizmu. Liga pristopa kot članica k temu UDRUŽENJU, istočasno pa pozivlje vse slovenske ameriške centralne organizacije, da tudi one čimprej sledi LIGINEMU zgledu in se včlanijo pri omenjenem UDRUŽENJU."

Naslov UDRUŽENJA PROTI KOMUNIZMU je za sedaj: *Stephen M. Tkatch*, 409 Tenth Ave., Munhall, Penna.

Resolucija

sprejeta istotam

"V dnehu, ko slovenski narod skrbijo gleda, kaj bo z njegovim vodstvom in z njegovim vedenjem izhodiščem v svet, s Trestom, izjavljamo, da smatramo za vprašanje pravičnosti in stalnega miru, da se združi ves

slovenski svet na Goriškem in na Tržaškem, v Istri in v Slovenski Benečiji z ostalim slovenskim narodnim ozemljem v eno celoto."

Zahvalno pismo

Ligi katoliških Slovencev

Lienz-Peggez, 5. junija 1946.

Pred tedni smo dobili iz Rimu od dr. Kreka pošiljko sicer ponošene a še vedno dobro ohranjene oblike. Dr. Krek nam je sporočil, da je pošiljka prinesla za naše revne begunce od Vas iz Amerike.

Ko Vam sporočamo, da smo to pošiljko prejeli in smo jo v veliko veselje naših beguncov medenje razdelili, se Vam za Vašo ljubezni pozornost in požrtvovalnost lepo zahvaljujemo. Kako so bili ljudje tega dana veseli in kako jim je bilo ustreženo, boste lahko razbrali iz priloženih pisem, ki so jih napisali nekateri od tistih, ki so prejeli Vaš dar.

V tem splošnem pomanjkanju, ki tukaj vlada, je zelo dobrodošel vsak poraben komad bleke in seveda tudi hrane. Kupiti ne moremo ničesar, ker mnogo naših ljudi nimajo niti beliča, pa tudi se kupiti ne da. Zato nam je bil Vaš dar izdatna pomoč. Ko Vam izrekamo teploto zahvalo, pa si dovoljujemo priporočati se Vaši naklonjenosti tudi še zanaprej. Naši begunci se vas bodo hvaležno spominjali in bodo v Vas mnogo molili. Le s tem Vam danih razmerah morejo povrniti dobroto in skrb. Prejmite od nas vseh najlepše pozdrave!

Za Socialni odbor:
MATIJA ŠKRBEČ, pred.
PERNIŠEK, tajnik.

Gornja lepa zahvala naj bo namesto prošnje LIGINEGA tajnika, ki bi se glasila: *Posojajte se nadalje kaj oblike in obuvala*, aka le morete še kaj pogresiti. LIGIN tajnik še vedno sprejema in še vedno razširja.

Nekaj nadaljnih prispevkov v LIGINO blagajno

Father John prejel za bogoslovje \$240.00. Dr. Sv. Hieronima, Strabane, Pa. \$50.00; Fr. Grill, Chicago, Ill., \$100.00; Johnu Potokar, Cleveland, O. \$50.00; Neimenovan iz Cleveland \$20.00; Frances Kompare iz So. Chicago, Ill. \$15.00.

Po \$10.00: Mrs. Jalovec in Neimenovan.

Po \$5.00: društvo sv. Elizabete iz Duluth, Minn.; društvo sv. Družine iz La Sale, Ill.; Agnes Bukovec, Mrs. J. Gerbeck, Mrs. Strubel.

Po \$3.00: Mrs. L. Arko.

Po \$2.00: Ann Rogel, Neimenovan, Theresa Rozich, Neimenovan.

Po \$1.00: John Pelhan, Neimenovan.

Hvala vsem v imenu naših rojakov v Evropi.

Govor Liginega blagajnika na zborovanju v Kulturnem vrtu

(Nadaljevanje)

5.) Peti očitek je podoben četrtemu, samo da se omejuje na manjši krog slovanstva. Vi veste, da je vedno bolj očitno dandanes, da je žal, zelo žal, z drugimi Slovani vred tudi slovenski narod padel pod želetezno peto komunizma. Dolgo nismo mogli verjeti, da se zbra nadnjim ta žalostna usoda. Lahko si mislim, da vas je nekaj tudi med mojimi spoštovanimi poslušalcji, ki še vedno dvomite, da je to res. Vem, zakaž domete. Zato dvomite, ker si nikakor ne želite, da bi bilo to res. O, kako rad bi tudi jaz dell v z vami vaše menje! Toda kaj pomaga zatiskati oči pred dejstvom, ki jih dandanes ves objektivni svet priznava in razglaša. Mi nismo in ne moremo biti za to, da se današnje stanje v Sloveniji hvali v proslavlja.

Ko Vam sporočamo, da smo to pošiljko prejeli in smo jo v veliko veselje naših beguncov medenje razdelili, se Vam za Vašo ljubezni pozornost in požrtvovalnost lepo zahvaljujemo. Dolgo nismo mogli verjeti, da se zbra nadnjim ta žalostna usoda. Lahko si mislim, da vas je nekaj tudi med mojimi spoštovanimi poslušalcji, ki še vedno dvomite, da je to res. Vem, zakaž domete. Zato dvomite, ker si nikakor ne želite, da bi bilo to res. O, kako rad bi tudi jaz dell v z vami vaše menje! Toda kaj pomaga zatiskati oči pred dejstvom, ki jih dandanes ves objektivni svet priznava in razglaša. Mi nismo in ne moremo biti za to, da se današnje stanje v Sloveniji hvali v proslavlja.

In ko izrekamo svojo sodbo in osodbimo nad stanjem v Sloveniji, nas zadaja očitek, da smo se izneverili ljubezni do svoje rojstne domovine in skodljemo pred svetom dobremu imenu slovenskega naroda. V tem očitku je zopet dvojna usodna zmota:

a) Prvič je zmota v tem, če kdo misli, da je sedanje stanje v Sloveniji — ljudska volja. Da ni ljudska volja, dokazujete že nekote tudi vsi tisti med vami, ki še danes ne verjamete, da je vladar današnje Slovenije komunizem. Vi ravno tako dobro veste, kot vem jaz, da naš narod doma komunizma ne mara. Vaša zmota je samo v tem, ko mislite, da bi se komunizem ne mogel napraviti narodu brez njegove volje. Žal, prav v tem je pa bistvo vseh komunističnih zmag: ZOPER VOLJO NARODA! Bodimo si v tej reči že enkrat na jasnom!

b) Drugič je zmota v tem, da kdo misli: Ce kaj rečem zoper sedanje vlad v Sloveniji, bom napravil vtiš pred Amerikanici, da sem zoper Slovenijo.

S tem jemljem svoji starji domovini dobro ime...

Ne, bratje in sestre! Le opazujte javno mnenje med Amerikaniki, ki so se vendar enkrat združili iz svoje brezbržnosti za vse, kar se dogaja po širokem svetu, tako tudi v Sloveniji. Kdo so tisti, ki jemljajo dobro ime današnji Sloveniji? Ponovno rečem: Kdo jemlje dobro ime današnji Sloveniji? To so

današnji njeni vsiljeni voditelji, bolje rečeno: tisti, ki se predstavljajo svetu kot njeni voditelji, v resnici pa hiso. Tisti jemljejo Sloveniji dobro ime, ki so v resnici njeni tirani, njeni komunistični diktatorji.

Naša sveta naloga je, da ne prestanemo pred prebjeno Ameriko delamo oster razloček med slovenskim ljudstvom in današnjo komunistično "vlado" Slovenije.

Iz nesrečne Goriške nam bolj prihajajo obupni apeli, naj med Amerikanci razpršimo napačen vtis,

Poslednji dnevi Pompejev

ROMAN

Jone je sedela poleg Glavko-ve počivalnice. Sedeži so bili obloženi z želzovino, na njih pa so ležale mehke blazinice, okrašene z babilonskim vezenjem. Namizni okraski so bili mali kipi bogov iz brona, slovene kosti ali iz srebra. Tudi niso pozabili blagoslovljene solnice in hišnih larov. Namizami s sedeži vred je plaval bogato izdelano nebo. Na vogalih vsake mize so bili postavljeni svetilniki, kajti dvorana je bila umetno temna, dasi je zunaj še sijalo sonce. S trinožnikom, ki so bili porazdeljeni po dvorani, se je dvigal prijeten dim mire in kadila. Na stranski mizi so bile razpostavljene prekrasne vase in srebrne posode.

Pričeli so, namesto naše molitve, z daritvijo bogovom (lubatio); prva na vrsti je bila Vesta, boginja domačnosti.

Ko so zadostili temu običaju, so sužnji natrosili cvetlici po sedežih, počivalnicah in po tlaču, glave gostov pa so ovenčali z venci iz rož, prepletenimi s pisanimi trakovi in z bršljanim. Bršljani so smatrali za sredstvo proti unčinku vina. Zato je bil bršljan le v možkih vencih; kajti ženske niso pile, — vsaj javno ne, ker bi to bilo proti modi. Dijomed je smatral umestnim, imenovati stolovarnatelja kar je bila imenitna služba in so jo določali navadno z žrebanjem, včasih pa — in tudi v našem slučaju — ga imenoval gospitelj sam.

Dijomed je bil v nemali zadrugi, koga naj imenuje. Stari senator je bil preresen in preslab, dabi mogel polonoma vršiti dolžnosti te častne službe. Edil Panza bi bil že boljši, toda iz volitev bi bila razdaljenje za senatorja, ki je bil po svojem dostojanstvu na višjem mestu. Ko je tako sam zase presojal vrednost ostalih gostov, se je srečal njegov pogled z živahnimi očmi Salustovimi, in kakor po nekakem hipnem navdihnjenu je imenoval veselaškega epikurječa za stolovarnatelja ali za "arbitrem biden-di."

Salust je sprejal to čast s primo skromnostjo.

"Jaz sem," je dejal, "milost. kralj vsem onim, ki znajo prazniti vrče. Za slabe pivce pa niti Midas ni bil bolj strog — zato se le pazite!"

Sužnji so podali gostom srebrne skledice z dišečo vodo za očiščenje prstov, nakar je šele pojedina pričela, in mize so se šibile pod prvo jedačo.

Malobesednost v začetku je omogočila Glavku in Joni, da sta včasih kaj malega zašepeta, kar je zanjibljencem več ko najveselješa zgornost. Julija ju je opazovala z iskrečimi očmi.

"Kako hitro bom jaz na njenem mestu," je mislila v duši.

Klodij za srednjo mizo je opazoval Julijo in kmalu uganil, kaj vse to pomeni. Sklenil je, da porabi to priliko v svoje name. Govoril je z njim čez mizo v izbranih galantnih frazah. Ker je bil odličnega rodu in ed-

VSE KARKOLI

se potrebuje od zoboždravnika, bodisi izvlečenje zob, puljenje zob in enako, lahko dobiti v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je na rejeno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov:

Nad 25 let v tem uradu

DR. J. V. ZUPNIK

6181 St. Clair Ave.

(July 31, Aug. 2, 5)

da jo je bilo komaj mogoče razumeti.

Zdaj strune, čujte, voščijo pozdrave skoz cvetje sencam, ki jih Bakh je izbral; porejni Pan Aridajni sred dobre ljubav v teh nežnih zvokih je priznal.

Kakor trte rosni viri v pivske radosti kipe, zvoki vse ob naši liri Afrodito naj slave!

Pač k slavi gromko zovejo trompete, na boj njih klicev tira nas vihar, ljubav pa šepeta, kjer roža evete, in šepetaje le se daje v dar.

Zveni tok, premili, zveni, kakor vzdihljaj na uho, poslušalcem razoden: ljube glas zveni tak!

Ne vem, zakaj in kako, toda pri zadnjih besedah te pesmi je Jone še bolj zardela. Glavka pa se je osrčil, da jo je pod mizo prijet za roko.

"To je lepa pesem," je dejal Fulvij, ki je naredil obraz strokovnjaka.

"Ah, ko bi nas ti hotel osrečiti," je zašepetal Panzova žena.

"Ali želite, da zapoje Fulvij?" je vprašal kralj zabave, ki je pravkar pozval družbo, naj pije na zdravje rimskega senatorja, in sicer po eno časo za vsako črko njegovega imena.

"Ali še vprašuješ?" je dejala starata gospa, ki je odlikovala

"Poljub bi prav prijet bil, kaj, srček moj, med nama, če kralj pošten bi vse miril bi se ljubila sama.

Visitors to the American Legion State convention to be held in Cleveland August 17-20, today were assured of special seats for two big-league ball games when smiling Bill Veck, new president of the Cleveland Indians, set aside 60,000 seats in the Municipal Stadium for Legion use. Veck, shown here with Leo J. Conway, convention manager, said the tickets would cover a night game Saturday, August 17 and a double header with the White Sox on Sunday, August 18.

Imenik raznih društev

PODROUŽNICA ŠT. 10 SZZ

Predsednica Mary Urbas, podpredsednica Mary Malovrh, tajnica Frances Susek, 15900 Holmes Ave. Tel. POTOMAC 5388; blagajnica Filomena Sedej, zapisnikarica Martha Batich, nadzornice: Louise Cebular, Mary Zollar in Marin Lokar. Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave.

PODROUŽNICA ŠT. 14 SZZ

Duhovni svetovalci Father Anthony Bombach, predsednica Frances Rupert, 9005 Union Ave.; zapisnikar Anton Svetek, tajnica Mary Unetik, 922 E. 209th St., Euclid, O.; blagajnica Frances Medved; zapisnikarica Mary Stušek, nadzorni odbor: Frances Globokar, Frances Gerčman in Mary Gregory. Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave.

PODROUŽNICA ŠT. 25 SZZ

Duhovni svetovalci Msgr. B. J. Ponikvar, predsednica Mary Marinko, podpredsednica Margaret Tomazin, tajnica Mary Otoničar, 1110 E. 66th St. Tel. HENDERSON 6933; blagajnica Doris Strnisa, zapisnikarica Julie Brezovar, nadzorni odbor: Anna Znidar, Franka Štrnisa, Pauline Ziman, zapisnikarica John Žirman, nadzorni odbor: John Nose, Math Zakrajsek in Anton Skerl zapisnikarica za SND na 80. cest: Joseph Lekan (81 St.) in John Peskar; za SND in Maple His.: Charles Hocevar in Louis Zupančič; za Skupino društva fare sv. Lovrenca: Dominic Blatnik in Frank Hrovat. Društveni zdravnik: A. J. Perko, dr. John Follin in dr. A. Skur. Društvo sprejema člane od rojstva pa do 60 let in je na dobrini finančni podlagi. Seje se vrše prva predstavitev v mesecu ob 1 uri popoldne v SND na 80. cest.

PODROUŽNICA ŠT. 28 KSKJ

Predsednik Anton Strniša Sr., podpredsednik Joseph Gornik, tajnik Joseph J. Nemanich, 7505 Myron Ave.; blagajnica Louis Krajc, za pregledovanje novega članstva vsi slovenski zdravniki.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v sobotu ob 10:00 hodin. Od 26. pa do konca meseca na domu tajnika od članstva, ki mu ni mogoče plačati poprep. V društvo se sprejemajo novi člani in član-

la pesnika z nežnim pogledom.

Salust je poklical sužnja in mu zašepetal nekaj na uho, nakaže je ta za nekaj trenutkov prinesel v eni roki garfo, v drugi pa mirtino vejico.

"Ah, jaz ne znam igrati," je dejal pesnik.

"Potem pa moraš peti tej mrtvi. To je star grški običaj — Dijomed ljubi Grke — jaz ljubim Grke — ti ljubi Grke — in to še ni vse, kar imava midva oba od njih. Sicer pa uvajam takoj ta običaj jaz — jaz kralj! — Zapoj, podložnik, zapoj, zapoj!"

Pesnik je vzel s sramežljivim smehljajem mirtino vejico in zapel po kratki predigri s prijetno donečim glasom naslednjo pesem:

Bogovi ljubezni volijo kralja

Nekoč so praznovali pir bogovi vsi ljubezni, a kmalu je nastal preprič, bili so silno jezni.

Najpreje slast in smeh, rast,

potem pa srd in jeze ost.

Fuj, fuj! Tako je torej to? Pst, tihu, ljubo dete!

Posnemala sva hip samo poredne amorete.

Drobir imel ni za norost še pravega sodnika, a nit bog ni čisto prost, potreben je vodnik.

"Volimo kralja," rekli so, "in unicimo prepir zlo!"

Poljub bi prav prijet bil, kaj, srček moj, med nama, če kralj pošten bi vse miril bi se ljubila sama.

Društvo se pobira pred sejo, prvo nedeljo po seji v dvorani pod cerkvijo Marije Vnebovzetje od 9 do 11 ure do popoldne dan, 24. in 25. v mesecu v Slovenskem domu. Društvo sprejema otroke od rojstva do 16. leta za zavarovalnino od \$250 do \$1000 brez zdravljivih preiskav ter odrasel ob 16. do 60. leta za zavarovalnino od \$250 do \$5,000 in do \$2,000 bolniške podpore na dan.

ASSEMENT SE POBRINA PREVOD

ASSEMENT SE POBRINA PREVOD